

registrator@naturvardsverket.se
Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

**Remissyttrände angående rapporten Allemansrätten och dess framtid.
Ärendenummer NV-12413-11**

Sammanfattning

Svenska Kryssarklubben ingår som en av medlemmarna i Svenskt Friluftsliv. Svenskt Friluftsliv har ett uppdrag att bevaka bland annat Allemansrättens frågor för medlemsorganisationerna. Svenska Kryssarklubben stöder det remissyttrände som Svenskt Friluftsliv inlämnat till Naturvårdsverket. Det här yttrandet ska ses som en komplettering inom för Kryssarklubben viktiga områden.

Svenska Kryssarklubben är en allmännyttig ideell förening som bildades 1923 med syfte att "stärka hågen för turist- och långfärder till sjöss". I dagligt tal inspirerar vi till ett aktivt båtliv, stärker gemenskapen och säkerheten till sjöss. Kryssarklubben är med 43 000 medlemmar idag världens största båtklubb med individuellt medlemskap

- Det otroligt rika båtliv vi har i Sverige med ca 880 000 båtar och närmare 2,5 miljoner vuxna utövare endast har kunnat uppnås genom den Svenska Allemansrätten. (Transportstyrelsens Båtlivsundersökning 2010)
- Samtal med representanter från systerorganisationer från andra länder med begränsningar i allemansrätten visar att båtlivet i dessa länder är av betydligt mindre omfattning.
- Det fria båtlivet är oerhört viktigt för enskilda människors hälsa och livskvalitet och måste bevaras.
- Det behövs inte flera regler för att motverka missbruk av allemansrätten. Avgränsningar av kommersiellt nyttjande och krav på realtidsuppdateringar är svåra eller omöjliga att uppnå i skärgården.
- Det finns ett stort behov av skydd för allemansrättens nyttjande samt begränsningar i bygglov i områden som har stor betydelse för båtlivet/friluftslivet.
- Det är bra med införande av en allemansrättens ombudsman som stärker den enskilda talerätten.

Del 1. Allemansrättens och dess framtid – Några samhällsvetenskapliga perspektiv (av Klas Sandell)

Svenska Kryssarklubben anser att de flesta människor utövar allemansrätten med hänsyn och varsamhet som meningen är. Det finns ett socialt tryck på de som inte följer normen. Det behövs inte fler regler för att motverka missbruk av allemansrätten.

Förslag 2. Tydligare markeringar mot kommersiellt organiserat nyttjande av allemansrätten (s113)

Till havs och i skärgården används allmän och privat vatten och mark för segling, bad, ankring, landsstigning, vattenskidåkning mm. Att i den miljön särskilja det kommersiella användandet från det ideella användandet blir väldigt svårt om ens möjligt.

Förslag 7. Lashjälp till landskapet

Lashjälp till landskapet som Sandell föreslår med digitala kartor som uppdateras i realtid är ytterst tveksam i skärgården. Den som varit ute i båt i skärgården vet att det finns stora områden där täckningen är obefintlig. Till det tillkommer hanteringsfel och den egna utrustningens brister. Att ställa krav på att friluftsutövaren ska vara uppkopplad är därför inte möjlig.

Förslag 8. Minimera inskränkningar motiverade av naturskydd

Sandell menar att "En förändring som redan är igångsatt och av stor indirekt betydelse för allemansrättens ställning är en förskjutning av hur myndigheterna ser på reservatens roll till att i större utsträckning bejaka besökare och inte i onödan begränsa allemansrättens möjligheter i nationalparker, naturreservat och andra reservat". Svenska Kryssarklubben instämmer i detta och hänvisar till de hänsynsområden som upprättats i skärgården. Båtlivet har varit mycket positiva till införande av hänsynsområden där områdena är öppna för besök men särskilda hänsyn tas till naturen och andra besökare.

Del 2. Allemansrättens rättsliga ställning och framtid (av Margareta Svenning)

Svenning menar att enligt "typfallen som rapporterats av länsstyrelserna i landet finns ett betydligt större behov av skydd för allemansrättens nyttjande. Instängsling och privatisering är exempel på åtgärder från markägarnas sida, som hindrar allmänheten att fritt allemansrättsligt använda naturen. Det finns också starka tendenser att dessa åtgärder ökar i omfattning". "Behovet att skydda allemansrätten från inskränkningar och tillbakagång på sikt

är således större än behovet av att skydda markägare från överutnyttjande och skadegörelse från allmänhetens sida". Denna uppfattning delas av Svenska Kryssarklubben.

Oroande – Sundsvall (s.165)

Svenska Kryssarklubben har under lång tid uppmärksammat att allt fler traditionellt tillgängliga vikar numera bebyggts och därmed inte längre är möjliga som naturhamnar. Det är därför mycket viktigt att kommunerna i sin planering inte medger byggnader och andra anordningar som inskränker allemansrätten i områden där den har betydelse för friluftslivet. Inte heller bör allemansrätten inskränkas i beslut om att inrätta någon form av reservat (naturresept, kulturresept, nationalparker) om det inte är av stor vikt för ändamålet med reservatet.

Rekommendationer (s200)

Domstolar och prövnings-/tillsynsmyndigheterna, dvs. länsstyrelser och kommuner, mer konsekvent och frekvent än idag använder den allemansrättsliga begreppsuppsättningen i strandskyddsärenden. Betydelsen av "allemansrättsligt tillgänglig" och "tillgänglig för fri passage" är t.ex. inte samma sak och bör användas med större urskiljning med hänsyn till frizonens storlek i förhållande till fastigheten. Denna uppfattning delas av Svenska Kryssarklubben, eftersom allemansrätten rymmer mer än passage, t.ex. rätt till uppehåll för ankring, landstigning och bad.

Fokus vid strandskyddsärenden läggs vid den sedvanerättsligt definierade normen, för att minska risken att de allmänna intressena annars kontinuerligt försvagas i en normativt föränderlig samtid. Exploateringshänsyn går alltför ofta före allemansrättsliga bedömningar, ett bruk som aktivt bör uppmärksammas och granskas. Denna uppfattning delas av Svenska Kryssarklubben.

Allmänhetens talerätt kan behöva kompletteras. Det är risk att enskilda inte finner det mödan värt att försöka undanröja hinder som en markägare uppställt mot allemansrättens utövande. Talerätten enligt 16kap 13 och 14§§ MB gäller bara vissa slags beslut. Bestämmelsen kan därför behöva kompletteras så att där nämnda föreningar får rätt att föra talan om borttagande av anordningar som avhåller allmänheten från att utnyttja visst område eller av stängsel eller insättande av grindar i fall där länsstyrelsen inte vidtar åtgärder på anmälan av enskilda. I det sammanhanget skulle det kunna utredas om det behöver införas en allemansrättsombudsman, vilken skulle få sådana uppgifter som Naturvårdsverket hade innan dess talerätt togs bort i samband med införandet av de nya strandskyddsreglerna.

Svenskt Friluftsliv har vid flera tillfällen fört fram tankar på en allemansrättens ombudsman, en "Allmo". Kryssarklubben ställer sig därför positiva till tanken med en allemansrättens ombudsman.

Per Berkhuizen
Kanslichef
Svenska Kryssarklubben

Anders Persson
Ordförande
Svenska Kryssarklubben